

NATURVERNFORBUNDET ARENDAL
c/o Ole Peder Tverdal
Tverrdalsøyveien 284
4920 STAUBØ

Trondheim, 08.07.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/10877

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Vedtak i klagesak om tillatelse til midlertidig bryggeanlegg for friluftslivet på Hoveodden innenfor Raet nasjonalpark

Vi viser til klagen på Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak 28. mai 2021. Klagesaken ble oversendt fra nasjonalparkstyret 14. september 2021. Det vises i tillegg til brev fra Naturvernforbundet i Arendal av 16. september 2021 med kommentarer til klagebehandlingen. Befaring i saken ble gjennomført 18. mai 2022.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak om en midlertidig tillatelse til Hove Drift og Utvikling for bryggeanlegg for friluftslivet på gnr./bnr. 210/1 i Arendal kommune. Tillatelsen gjelder for inntil to år fra 28. mai 2021 og med de vilkår som er stilt i tillatelsen, mens det arbeides videre med en varig løsning bryggeløsning for friluftslivet i nasjonalparken.

Vedtaket er fattet etter verneforskriften § 3 fjerde ledd bokstav g) og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Bakgrunn for saken

Bryggeanlegget på Hoveodden har eksistert og utviklet seg over lang tid. Statsforvalteren i Agder (tidligere Fylkesmannen i Aust- Agder) ga 14. oktober 2009 tillatelse til landgang og pælebrygge etter verneforskriften, men søknad om utlegging av flytebrygger ble avslått. Det går frem av billedokumentasjon som følger saken at det i alle fall siden 2008 har vært anlagt flytebrygger i tilknytning til landgangen og pælebryggen.

I 2018 ga nasjonalparkstyret tillatelse til å restaurere og utbedre bryggeanlegget på Hove for å tilrettelegge for friluftsliv og universell utforming. Forvalter antok den gang at eksisterende bryggeanlegg var godkjent av Arendal kommune og av Fylkesmannen i Aust- Agder, som var forvaltningsmyndighet i perioden 2006-2017.

Naturvernforbundet har avdekket at flytebryggene mangler tillatelse og klaget i 2020 til Arendal kommune på at bryggene fortsatt ligger ute. Bryggene ligger over en svært viktig ålegresslokalitet.

I 2021 søkte Hove Drifts- og utviklingsselskap (HDU) parallelt til Raet nasjonalparkstyre og Arendal kommune om en varig dispensasjon for den landfaste delen av bryggen inkludert gangbro ut til pelebryggen, og om en midlertidig dispensasjon for flytebrygge utlagt fra pelebryggen og rampe/platting festet til flytebryggen. Det ble også søkt om utlegging av moringer for fortøyning. Bakgrunnen for søknaden var at det ble gjennomført tilsyn med ikke omsøkte tiltak på eiendommen, og at det gjennom dette ble avdekket at det i 2011 var gitt en rammetillatelse for landgang, gangbro og pelebrygge, men at det ikke ble søkt om igangsettingstillatelse slik at tillatelsen var utløpt. Flytebryggen er ikke tidligere omsøkt, og HDU søkte derfor om ettergodkjenning av tiltaket.

Arendal kommune ga i november 2021 en rammetillatelse til tiltaket. Vedtaket ble pålagt av Naturvernforbundet. Arendal kommune opprettholdt vedtaket, og saken ble sendt til Statsforvalteren i Ager for endelig behandling. Kommunens vedtak ble hos statsforvalteren opphevet som ugyldig på grunn av innholdsmangel. Saken ble dermed sendt tilbake til kommunen for ny behandling i brev av 28. mars 2022.

Raet nasjonalparkstyre behandlet søknaden i møte 28. mai 2021. Forvalter fremmet to alternative forslag til vedtak i saksfremlegget til møtet. I tillegg ble det fra forvalter, som følge av dialog med tiltakshaver i forkant av styremøtet, fremmet et tredje alternativ til vedtak. Styret vedtok sistnevnte forslag til vedtak i møte 28. mai 2021. I vedtaket fra styret heter det følgende:

" Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir med hjemmel i verneforskriftens § 3 fjerde ledd g) til midlertidig tillatelse til HDU for bryggeanlegg for friluftslivet på 210/1 i Arendal kommune for inntil 2 år mens det arbeides videre med en bryggeløsning for friluftslivet i tråd med Mulighetsstudien for universell utforming i Raet nasjonalpark.

Vilkår

- Nåværende plassering kan benyttes i inntil 2 år.
- Bryggen skal merkes med to dagers oppholdstid og man kan ikke ta betalt for plassen.
- Deler av bryggen skal tilrettelegges for ikke-motorisert ferdsel og skiltes med dette, fortrinnsvis nærmest badeplass.
- Nåværende anlegg kan omdisponeres innenfor eksisterende fotavtrykk. Det skal etableres møter/dialog med relevante parter for å arbeide med en ny bryggeløsning som ivaretar de ulike behovene og hensynene i Hovekilen.

Det skal etableres møter/dialog med relevante parter for en ny bryggeløsning som ivaretar de ulike behovene og hensynene i Hovekilen.

Tiltaket kan være søknadspliktig etter andre lover."

I vurderingen av søknaden ble det pekt på at det var en del mangler ved det omsøkte tiltaket, blant annet var ikke universell utforming og fergeanløp godt nok utredet. Styret fattet derfor vedtak om å gi nåværende bryggeanlegg en midlertidig tillatelse mens det arbeides videre med en varig løsning for fergekai og fritidsbrygge i Hovekilen. Styret pekte på at det er uheldig for sjøbunnen med stadig flytting av brygger (fortøyninger og moringer må tas opp). I påvente av prosjektering av en varig bryggeløsning slik som skissert i mulighetsstudien, ga styret derfor en 2-årig midlertidig tillatelse til nåværende løsning.

Raet nasjonalparkstyre har fått utarbeidet en mulighetsstudie for universell utforming i Raet nasjonalpark. Studien vurderer eksisterende tilbud på Hove, Hasseltangen og Gravene på Merdø, og gir på bakgrunn av dette konkrete forslag til utforming av friluftstilbud og tilrettelegging. Forslag til løsninger skal kunne videreutvikles og realiseres av kommunene. Arendal kommune vedtok i sak 21/21 en positiv innstilling til tiltakene som er skissert i mulighetsstudien, og ba om at de respektive kommunene arbeider videre med statlig sikring og midler til prosjektering og realisering av tiltakene.

Det ble gjennomført befaringsavbryggeanlegget 18. mai 2022 hvor representanter fra nasjonalparkstyret, tiltakshaver, Naturvernforbundet, Arendal Havn, Canvas Hove, Statsforvalteren i Agder og Miljødirektoratet deltok.

Begrunnelse for klagen

Naturvernforbundet påklaget vedtaket i brev av 8. juni 2021 og krever at vedtaket om å tillate at den ulovlige flytebryggen blir liggende i to år til, oppheves. Det kreves videre at nasjonalparkstyret bidrar til at flytebrygga så raskt som mulig blir fjernet fra nasjonalparken. Det anføres at flytebrygga skader naturen og har svært liten betydning for adkomsten til nasjonalparken. Brygga legger i tillegg til rette for aktiviteter som skader naturen i nasjonalparken.

Det hevdes i klagen at det ikke er søkt om tillatelse til flytebrygga, og at det etter verneforskriftens § 3 kreves søknad. Det hevdes videre at vedtaket fra styret omhandler en tillatelse til noe annet enn det som er omsøkt og forberedt av nasjonalparkforvalter, noe som innebærer at det tiltaket det er gitt tillatelse til ikke er tilstrekkelig opplyst iht. forvaltningsloven § 17.

Det anføres at det i vedtaket heller ikke er gitt en tilstrekkelig begrunnelse etter forvaltningsloven § 25. Det mangler gjengivelse av de hovedhensyn som har vært avgjørende for valget av løsning når denne ikke er i samsvar med de vurderinger og forslag som går frem av saksfremlegget.

Det pekes på at Arendal kommune er eier av bryggen enten direkte eller gjennom Hove Drifts- og utviklingsselskap (HDU) som leier ut flytebryggen til Canvas Hove. Det er ordfører eller den han bemyndiger som utgjør generalforsamlingen i HDU. Det anføres at et medlem av nasjonalparkstyret er inhabilt til å behandle en sak når vedkommende leder har en ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling i et selskap som er part i saken, jf. forvaltningsloven § 6 bokstav e) nr. 2. Ordfører var dermed automatisk inhabil etter forvaltningsloven til å behandle flytebryggesaken.

Styreleder/ordførers tilknytning til HDUs og Canvas Hoves kontrakter og forretningsforhold er særegne forhold som er egnet til å svekke styreleders upartiskhet ved nasjonalparkstyrets behandling av denne saken jf. forvaltningsloven § 6 annet ledd. I tillegg til at Arendal kommune er eier av det selskapet som disponerer flytebrygga, er Arendal kommune også gjennom HDU deleier i, og har et styremedlem i Canvas Hove. Canvas Hove har bruk for flytebryggen i forbindelse med seilkurs og utleie av seiljoller og brett. De siste sesongene har Canvas Hoves store motorseiler på omkring 45 fot brukt brygga i lengre perioder. Arendal kommune har interesse i at bryggen blir liggende.

Arendal kommune avsto i 2011 å gi etterfølgende godkjenning av flytebrygga, men gjennomførte ikke ulovlighetsoppfølging slik som plan og bygningsloven krever. Når ordføreren nå er med på å gi tillatelse til den ulovlige flytebrygga etter nasjonalparkforskriften, åpner han for at Arendal kommune i stedet for å gjennomføre ulovlighetsoppfølgingen kan ettergodkjenne brygga etter plan og bygningsloven. Også på denne måten har Arendal kommune interesse i saken.

Det anføres at moringer og dreggene til båtene som benytter brygga skader ålegrasenga under bryggen. Bryggen og båtene som legger til ved bryggen skygger for ålegrasenga slik at den får dårligere vekstvilkår og blir utsatt for uheldig algevekst. Av undersøkelser foretatt av Havforskningsinstituttet er det påpekt at bølger er gunstig for ålegressenga. Flytebryggen og båtene ved bryggen demper bølgene. Det pekes på at aktiviteten i Hovekilen i mange år har forstyrret og fortrengt fuglene. Opphold og ferdsel i forbindelse med bryggen forstyrrer fugl som ønsker å benytte området. Bryggen og båttrafikken i forbindelse med bryggen er til hinder for og farlig for badende. Stranden innenfor bryggen er en av de mest populære strendene på Hoveodden.

Det antas at nasjonalparken har omkring 350 000 besøk i året. De aller fleste kommer med personbil, svært få med båt. Flesteparten av de som kommer med båt kommer med fergen. Flytebryggen har minimal betydning for adkomsten til nasjonalparken, men forholdsvis stor betydning for aktivitetene og inntektene til Canvas Hove. Dersom Arendal kommune ønsker å redusere forurensingen, ulykkesrisikoen og andre ulemper med den store personbiltrafikken til nasjonalparken er en god bussforbindelse løsningen.

Merknad fra Fiskeridirektoratet

I brev fra Fiskeridirektoratet til Arendal kommune av 23. august 2021 vedrørende uttalelse til søknad om dispensasjon fra arealformålet på den aktuelle eiendommen, ble det pekt på at Fiskeridirektoratet i en uttalelse av 18. mars 2021 konkluderte med at en flytting av nåværende gjestebrygge og utvidelse av denne ville være positivt for det marinbiologiske mangfold i området fordi dagens bryggeanlegg delvis ligger over en ålegraseng klassifisert som svært viktig. Det ble pekt på at direktoratet i uttalelsen presiserte at det ikke måtte mudres i området. Direktoratet viser til korrespondanse med kommunen hvor det framgår at denne søknaden nå trekkes, og det søkes om dispensasjon fra arealformålet hvor en opplyser om at anlegget ønskes beholdt slik det er i dag.

Fiskeridirektoratet peker i uttalelsen på at tiltaket kan være søknadspliktig etter andre lover, og at Fiskeridirektoratet region Sør i utgangspunktet vil fraråde tiltak som kommer i konflikt med de interesser det er satt til å ivareta. I dette området er det som kjent store ålegrasenger som blir berørt, jf. tidligere brevutveksling. Direktoratet peker videre på at dersom det mot formodning gis en dispensasjon for ettergodkjenning av bryggeanlegget, bør det være i tråd med nasjonalparkstyrets vedtak av 28. mai 2021. Fiskeridirektoratets uttalelse tar ikke hensyn til eventuelle betalingsordninger, universell utforming eller daglig drift av anlegget.

Fiskeridirektoratet region Sør konkluderer avslutningsvis med at de slutter seg til vedtaket til Raet nasjonalparkstyre om at nåværende plassering kan benyttes i inntil to år mens det arbeides videre med en bryggeløsning for friluftslivet på Hoveodden, i tråd med mulighetsstudien for Universell utforming i Raet Nasjonalpark. Fiskeridirektoratet ber om å bli holdt løpende orientert om det videre arbeidet med denne saken.

Raet nasjonalparkstyre sine vurderinger

Styret behandlet klagen fra Naturvernforbundet i møte 10. september 2021. Styret pekte på at det står fritt i å fatte vedtak i saker, samt sette vilkår ved tillatelser såfremt disse er innenfor handlingsrommet i verneforskrift og naturmangfoldloven. Det bemerkes og at eventuelle saksbehandlingsfeil ikke ville hatt betydning for sakens utfall jf. forvaltningsloven § 41.

Styret mener det er mindre forstyrrende for havbunnen at nåværende bryggestruktur gis en midlertidig tillatelse fremfor en eller flere flyttinger av bryggen som vil medføre oppriving av moringer og spredning av sedimenter, særskilt ettersom mulighetsstudien foreslår å flytte småbåtbryggen til Strandhuset.

Det pekes på at det gjennom jevnlig besøk på Hoveodden er registrert at bryggene på Strandhuset og Hovestranden generelt er svært mye benyttet av fritidsbåter i høysesongen. Et grovt overslag tilsier ca. 70-120 båter i Hovekilen til enhver tid i høysesong, og ca. 1/3 av disse ved fritidsbryggene. Øvrige båter lå fortøyd på svaberg eller på svai. Båter som lå på svai i Hovekilen var i flere tilfeller i viktige områder med ålegress.

Det pekes på at erfaringer fra blant annet Furøya, Jerken og Tromlingene viser at tilrettelegging med flytebrygger for friluftslivet virker kanalisierende. Båter samles i større grad ved bryggene og forstyrrelse av dregging reduseres.

Det pekes avslutningsvis på at styret er enig med Naturvernforbundet i at det i større grad bør tilrettelegges for kollektivtrafikk som ferge og buss. Uegnet utforming av fergeanløp var nettopp en av manglene ved det omsøkte bryggeanlegget.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Problemstillingen i saken

Saken gjelder spørsmål om flytebryggene på Hoveodden skal få bli liggende frem til utgangen av mai 2023 mens det arbeides videre med en varig bryggeløsning for friluftslivet i tråd med mulighetsstudien for universell utforming i Raet nasjonalpark.

Hvilke regler er aktuelle?

Forskrift om vern av Raet nasjonalpark oppstiller begrensninger i hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i nasjonalparken. Oppføring av kaianlegg og brygger er i utgangspunktet forbudt etter verneforskriften § 3 pkt. 1.1.

Verneformålet for nasjonalparken går frem i verneforskriften § 1. Her heter det at "*Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.*

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.

I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging."

Verneforskriften § 3, tredje ledd bokstav g) åpner for at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til *"bygging av nye konstruksjoner og installasjoner, oppsetting av skilt og merking av stier, for å legge til rette for friluftsliv i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen"*.

Forvaltningsplanen for nasjonalparken er ikke ferdigstilt, men det er laget et utkast til plan hvor det heter følgende på s.39:

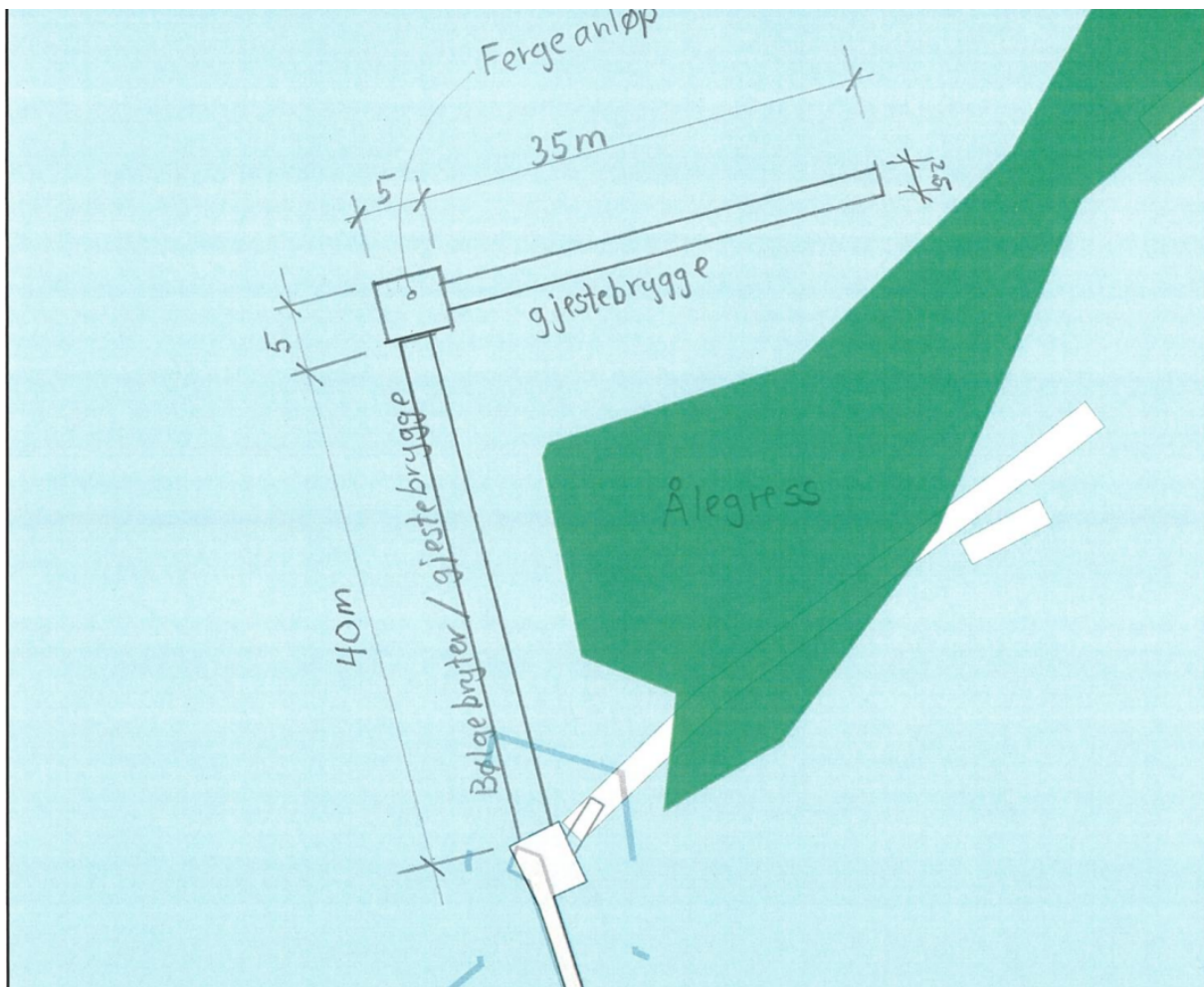
"Nye konstruksjoner og innretninger for friluftsliv

Bestemmelsen åpner for å søke om tiltak i områder som er offentlig sikret til friluftsformål eller hvor allmenn ferdsel ellers er tillatt. Nye bygninger, brygger og innretninger representerer endringer i skjærgårdslandskapet. Det er derfor viktig at behovet vurderes nøye før de etableres. Ved behandling av søknader skal det legges vekt på at nye bygninger, brygger og innretninger for allment friluftsliv skal etableres på en skånsom måte som ivaretar natur- og kulturmiljøet og ikke ødelegger verneverdier eller på annen måte er i strid med verneformålet. Innenfor denne hovedrammen skal man tilstrebe bygninger, brygger og innretninger med gode visuelle kvaliteter, både i seg selv og i forhold til omgivelsene."

Konkret vurdering

Flytebryggene må som følge av at de er oppført uten tillatelse, behandles som om tiltaket ikke er gjennomført. Det er ikke omstridt at flytebryggene ligger over en kjent ålegressforekomst i nasjonalparken. I verneformålet er det uttalt ålegressenger er en av de marine forekomstene i nasjonalparken som vernet skal ta særlig vare på.

Det ble i utgangspunktet søkt om flytting/forlenging av de eksisterende flytebryggene slik at plasseringen ikke ville komme i konflikt med den aktuelle ålegressforekomsten, jf. illustrasjon nedenfor.

Nasjonalparkforvalter la frem to alternative forslag til vedtak i saken hvor det ene alternativet gikk ut på at det ble gitt en tillatelse til et bryggeanlegg for friluftslivet i tilknytning til eksisterende bryggeanlegg på Strandhuset i tråd med mulighetsstudien. Alternativ to var å gi en tillatelse til et bryggeanlegg som omsøkt, men med en utforming som ivaretok hensynet til universell utforming i tråd med mulighetsstudien. I tillegg ble det, slik direktoratet har forstått det, gjennom dialog mellom tiltakshaver og nasjonalparkforvalter i forkant av styremøtet 28. mai 2021, enighet om å fremme ytterligere ett alternativ til løsning som medførte at de eksisterende flytebryggene fikk en midlertidig tillatelse til fortsatt å bli liggende. Dette alternativet ble vedtatt i styremøtet, og det er denne tillatelsen som nå er påklaget.

Direktoratet vil peke på at vi oppfatter saksbehandlingsprosessen som noe uryddig. Vi har derfor forståelse for Naturvernforbundets etterlysning av hvilken informasjon som forelå og hvilke vurderinger som ble gjort, knyttet til virkningene av at flytebryggene får bli liggende inntil utløpet av mai 2023. Saksfremlegget til styremøtet omhandler i hovedsak vurderinger knyttet til de to første alternativene til vedtak, og det går derfor ikke klart frem hvilke konsekvenser det vil ha for verneverdiene at det ble gitt en midlertidig tillatelse. Bryggene har imidlertid ligget der over lang tid, og direktoratet vurderer i likhet med nasjonalparkstyret at ulempene ved at bryggene blir liggende inntil en permanent plan for bryggeanlegget er avklart, er mindre enn at bryggene må flyttes på i flere omganger. Direktoratet forstår derfor nasjonalparkstyret dithen at det har lagt til grunn en "fra det mer til det mindre"- vurdering for å imøtekomme behovet for et bryggeanlegg i

området, og for å unngå uheldige og unødvendige ulemper for sjøbunnen ved at en stadig flytter bryggene og at fortøyninger og moringer må tas opp. Det er av betydning at mulighetsstudien legger opp til at småbåtbryggen skal flyttes permanent til Strandhuset.

Styret informerte på befaringen 18. mai 2022 om at det ved behandling av søknaden innså at det ikke hadde tilstrekkelig kunnskap for å vurdere en permanent løsning for bryggeanlegget, og har som følge av dette søkt å innhente mer, og oppdatert kunnskap om konsekvensene for verneverdiene. Uten denne kunnskapen fant styret det derfor riktig å heller gi en midlertidig tillatelse til å la bryggene få ligge slik at det ikke utføres nye inngrep og tiltak som senere må reverseres.

Fiskeridirektoratet region Sør har uttalt at en flytting av nåværende gjestebrygge og utvidelse av denne ville være positivt for det marinbiologiske mangfold i området fordi dagens bryggeanlegg delvis ligger over en ålegraseng klassifisert som svært viktig. Fiskeridirektoratet har videre uttalt at det vil fraråde tiltak som kommer i konflikt med de interesser det er satt til å ivareta, men at det dersom det mot formodning gis en dispensasjon for ettergodkjenning av bryggeanlegget, bør det være i tråd med Nasjonalparkstyrets vedtak av 28. mai 2021. Fiskeridirektoratet har både rett og plikt til å delta i planlegging når den berører direktoratets saksfelt, jfr. plan- og bygningsloven § 3-2. Fiskeridirektoratet skal medvirke i alle relevante plansaker i sjø, ved sjø og som kan få konsekvenser for sjø. Dette innebærer blant annet å gi uttalelser til kommuneplaner, reguleringsplaner og i dispensasjonssaker.

Raet nasjonalpark har, som Naturvernforbundet peker på i klagen et høyt besøkstrykk. Det er mange ulike brukerbehov. Styret hevder at en ved å tilrettelegge med friluftslivsbrygger oppnår samling av ferdsel og dermed redusert belastning på både sjøfugl og ålegress. En gunstig plassering og samling av bryggeanlegg vil derfor kunne redusere den samlede belastningen for naturverdiene i nasjonalparken. Flytting av bryggeanlegget til Strandhuset vil også etter nasjonalparkstyrets mening medføre at konflikt mellom båttrafikk og ikke-motorisert ferdsel og badende unngås.

Naturvernforbundet har i klagen reist spørsmål om behovet for dagens lokalisering av flytebryggene i hovedsak er ønsket for å imøtekomme behovet til Canvas Hove sin virksomhet, da Canvas Hove har et kontraktsforhold med HDU om bruk av bryggene. Direktoratet viser i den anledning til at hjemmelen i verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til tilrettelegging for friluftsliv. Det er derfor sentralt at en tillatelse til bryggeanlegg dekker behovet for det allmenne friluftslivet og ikke gis for å imøtekomme behov som skyldes enkeltaktørers kommersielle virksomhet og som vil kunne bidra til og oppleves som en privatisering og begrensning i allmenhetens bruk av bryggeanlegget. Direktoratet vurderer at den midlertidige tillatelsen til å la flytebryggene få bli liggende ikke er begrunnet i å imøtekomme Canvas Hove sitt behov om bruk av bryggene. Direktoratet mener dette må ses på som en midlertidig løsning som ivaretar naturverdiene på en bedre måte enn ved at det må gjennomføres flere flyttinger og inngrep dersom bryggene flyttes når endelig konklusjon for lokalisering er bestemt.

Naturvernforbundet har anført at et medlem av nasjonalparkstyret er inhabilt til å behandle en sak når vedkommende leder har en ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling i et selskap som er part i saken, jf. forvaltningsloven § 6 bokstav e) nr. 2. Naturvernforbundet hevder derfor at ordfører dermed var automatisk inhabil etter forvaltningsloven til å behandle flytebryggesaken.

Miljødirektoratet vil innledningsvis peke på at tvilsspørsmål om inhabilitet i et kollegialt organ – som et verneområdestyre er – etter forvaltningsloven § 8 andre ledd skal avgjøres av organet selv uten at det aktuelle medlemmet deltar.

Vi vil bemerke at forvaltningsloven § 6 og § 10 angir reglene for når styremedlemmene er habile til å behandle saker. Av forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e) nr 2 fremgår at en offentlig tjenestemann er ugild når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling i et selskap som er part i saken. HDU er et heleid kommunalt selskap og part i saken, men ordføreren innehar ingen av de roller § 6 første ledd bokstav e) nr 2 foreskriver. Det framgår videre i § 6 første ledd bokstav a) – d) at et styremedlem er inhabilt til å behandle en sak dersom medlemmet står i nærmere angitte forhold til en part i saken. Disse alternativene foreligger heller ikke i denne saken.

Et styremedlem vil etter § 6 andre ledd også være inhabilt "når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til". Det avgjørende er ikke hvordan styremedlemmet selv ser på sin upartiskhet, men hvordan forholdet objektivt sett framstår for omverdenen. Miljødirektoratet har forståelse for Naturvernforbundets anførsel om at ordførers befatning med saken kan være egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet siden HDU er et heleid kommunalt selskap som leier ut bryggen til Canvas Hove. Direktoratet vil likevel understreke at det at et styremedlem ut fra politisk standpunkter gjennomgående legger større vekt på enkelte lokale hensyn enn andre, ikke innebærer inhabilitet. Tvert imot er bakgrunnen for dagens forvaltningsordning med lokale verneområdestyrer nettopp - innen de rammene verneforskriften og andre formelle rammer setter - å legge ansvaret for disse vurderingene til personer med forankring i lokale politiske miljøer. Aktuelle tillatelse er i tillegg midlertidig fordi styret arbeider for å finne en permanent løsning for bryggeanlegget. Vi kan derfor ikke se at vedtaket er truffet for å legge til rette for Canvas Hove sin bruk og virksomhet i området. Direktoratet vurderer på bakgrunn av dette at en eventuell inhabilitet fra ordførers side med stor sannsynlighet ikke ville ha betydning for konklusjonen i vedtaket. Vi legger derfor til grunn at vedtaket i denne saken ikke fremstår som ugyldig.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder nasjonalparkstyret sitt vedtak om at Hove Drift og Utvikling får ha nåværende bryggeanlegg for friluftslivet på gnr./bnr. 210/1 i Arendal kommune liggende for inntil to år fra 28. mai 2021 og med de vilkår som er stilt i tillatelsen, mens det arbeides videre med en varig løsning bryggeløsning for friluftslivet i nasjonalparken.

Styret må i god tid før utløpet av den midlertidige tillatelsen, og med bakgrunn i oppdatert og ytterligere kunnskap om verneverdiene i området, ta stilling til bryggesituasjonen og permanente bryggeløsninger slik at man unngår nye midlertidige løsninger uten at en har foretatt en vurdering av virkningene tiltaket har for verneverdiene.

Klagerett

Vedtaket er endelig og dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Finn Katerås
Fungerende seksjonsleder

Marte Eliasson
seniorrådgiver

Kopi til:

Raet nasjonalparkstyre	Postboks 504	4804	ARENDAL
STATSFORVALTEREN I AGDER	Postboks 504	4804	ARENDAL
ARENDAL KOMMUNE	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
HOVE DRIFTS- OG UTVIKLINGSSKAP AS	Hoveveien 100	4818	FÆRVIK
AGDER FYLKESKOMMUNE	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL